

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

8
2023

Tosh o'rmoni
(Navoiy viloyati)

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Elektron nashr. 426 sahifa, 30-avgust, 2023-yil.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlar, fan, ta'lim, sog'liqni saqlash, madaniyat va sport masalalari bo'yicha maslahatchisi o'rinbosari

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari

Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori

Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dots., O'zR Tabiat resurslari vaziri o'rinbosari

Djumaniyazov Maqsud Allanazarovich, Qoraqalpog'iston Respublikasi Tabiat resurslari qo'mitasi raisi

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori

Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori

Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrası professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlát Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi

Kamilova Iroda Xusniddinova, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU Ilmiy tadqiqotlar va

innovatsiyalar departamenti rahbari

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU huzuridagi Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq Markazi xorijiy hamkorlik bo'yicha mutaxassis

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Imomqulov To'liq Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot"
jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

JSTga a'zolik Yangi O'zbekistonni jahon iqtisodiyotiga olamshumul integratsiyalashtiradi	6
Muxiddin Kalonov , i. f. d., professor	
O'zbekistonda ipakchilik sanoatining rivojlanish strategiyalari samarasi.....	11
Jumayev Olimjon Sadulloevich , tadqiqotchi	
"Yashil" iqtisodiyot va uni shakllantirish masalalari.....	18
Yokubjanov Doniyor Islom o'g'li , tayanch doktorant	
Suv ta'minot korxonalarining biznes jarayonlari bo'yicha asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (KPI)ni baholash.....	24
Saidakbarov Xusniddin Abdisalomovich , PhD	
O'zbekiston fond bozorida investorlarning pul mablag'larini jalb qilish mexanizmlaridan foydalanish.....	27
Karimov Akramjon Ikromjon o'g'li , PhD	
Ishchi kuchi bozorining amal qilish metodologiyasi	34
Mamaraximov Bekzod Erkinovich , i. f. n., dotsent	
Yashil turizmni rivojlantirish va takomillashtirish istiqbollari.....	39
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna , kafedra o'qituvchisi	
Suv resurslaridan foydalanishning samaradorligini baholashga yondashuvlar.....	44
Axmedov Sayfullo Normatovich , t. f. n., mustaqil tadqiqotchi	
Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish sohasining holati va innovatsion rivojlanish tendensiyalari tahlili.....	50
Berdiyev Anvar Abduraxmonovich , tayanch doktorant	
Mamlakatimizda markaziy bank monetar siyosatini amalga oshirishning amaliy holati	56
G'aybullayeva Zilola Raxmatullo qizi , mustaqil tadqiqotchi	
Tijorat banklari kapitalidagi mavjud davlat ulushlarini kamaytirish	61
Olimjanova Nigora Alisherovna , mustaqil izlanuvchi	
Infratuzilmaviy investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda islom moliya bozorining roli.....	65
Saydirasulov Laziz Alimovich , doktorant	
Balansning tarkibiy tuzilishi va unga ta'sir etuvchi omillar	71
Tulayev Mirzakul Salamovich , kafedra dotsenti; Axmedov Akbarali Sultonmurodovich , i. f. n (PhD)	
Интеграция современных информационных систем в аудит бюджетных организаций	78
Урдабаев Жарылкап Ермакбаевич , независимый исследователь	
Формирование и использование ресурсного потенциала промышленных предприятий.....	83
Махмудов Носир Махмудович , д. э. н., профессор; Фозилова Фирангиза Комиловна , докторант	
Qishloq xo'jaligi ekinlarining yovvoyi ajdodlarini genofond sifatida asrash va ulardan samarali foydalanish zarurati.....	89
Sherali Xolliyev , kafedra o'qituvchisi	
Turizmni rivojlantirishda axborot texnologiyalarning o'rni	94
Yuldasheva Dilnoza Ulugbekovna , mustaqil tadqiqotchi	
Sanoat klasterlarini tashkil etish va boshqarishning o'ziga xos jihatlari.....	99
Xakimov Ziyodulla Axmadovich , dotsent; Axmadova Rayxona Jasurbek qizi , tadqiqotchi	
"Universitet-ishlab chiqarish" integratsiyasi sharoitida oliy o'quv yurtlarining innovatsion rivojlanishini boshqarishning nazariy qoidalari.....	103
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxo'ja qizi , iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent	
Farmatsevtika sanoati raqobatbardoshligini oshirishda farmatsevtikaga ixtisoslashgan erkin iqtisodiy zonalardan foydalanishning xorij tajribasi.....	108
Abdiyeva Flora Botir qizi , tayanch doktorant	
Hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga ilmiy yondashuvlar	114
Abdullayev Farxod Ozodovich , mustaqil tadqiqotchi	
Budjet-soliq va pul-kredit siyosatini muvofiqlashtirishda fiskal va monetar qoidalardan foydalanishning nazariy jihatlari	119
Hakimjon Hakimov , tadqiqotchi	
Analyzing the Impact of External Debt on The Financial Security of the Country	125
Sanakulova Barnogul Rizakulovna , Doctor of Economic Science, Professor; Jamolov Mirzabek Mirjalil ugli , Senior researcher	

Sanoat korxonalarining iqtisodiy o'sishi va barqaror rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.....	129
Avloqulova Sadoqat Sobirjon qizi	
Digital Advertising Oasis: Qatar's E-Marketing Revolution	133
Mirziyo Sodikov Odiljon ogli	
Tikuv-trikotaj korxonalari faoliyatida marketing tadqiqotlaridan foydalanishning SWOT tahlili	138
Ro'zmamatov Abbas Tolibjon o'g'li, magistrant	
Xorijiy investitsiyalar oqimiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash uchun ekonometrik regression model tuzish.....	144
Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li, tayanch doktorant	
Eksport – mamlakat iqtisodiy o'sishiga ta'sir etuvchi asosiy omil sifatida	151
Sharifi Ahmad Sakhrob, mustaqil izlanuvchi	
Роль цифровизации туристической отрасли в повышении её экспортного потенциала страны	156
Суюнова Фотима Баходир кизи, базовый докторант	
Surxondaryo viloyati iqtisodiyotiga kiritilgan xorijiy investitsiyalar prognozi	161
Xatamov Nurbek Ochildiyevich, erkin tadqiqotchi	
Inson kapitalini oshirishda xodimlarni o'qitish va rivojlantirishning o'rni.....	169
G'aniyeva Dilnoza Baxriddin qizi, doktorant	
Совершенствование порядка исчисления и уплаты акцизного налога в Узбекистане	174
Жуманиязова Феруза, PhD, доцент	
Yevropa tiklanish va taraqqiyot bankidan investitsiya jalb qilish imkoniyatlari.....	179
Mamatov Bahromjon Shavkatovich, dotsenti, PhD	
Davlat-xususiy sherikligini rivojlantirishning xorijiy tajribalari	184
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna, mustaqil izlanuvchi, i. f. f. d. (RhD)	
Banklar moliyaviy barqarorligini ta'minlashda makroprudensial siyosatning o'rni.....	190
Nilufar Sharipova, PhD	
Dunyoda qorako'l teriga bo'lgan talabning pasayishi: sabab va oqibatlar	197
Nurillayev Jamoliddin Yarashevich, doktorant, i. f. n., dotsent	
Mehnat resurslarini faoliyatini tashkil etishning mezonlari va ko'rsatkichlari.....	201
O'roqov Mamurali Odil o'g'li, tayanch doktorant	
Biznes loyihalarini moliyalashtirishning xorij tajribasi	208
Razzaqov Jasur Hamraboyevich, dotsent, PhD	
Сравнительный анализ методов оценки финансирования инновационных разработок предприятие.....	212
Рузиева Дилноза Абдусаматовна, независимый исследователь	
IPOning muvaffaqiyatlilik darajasini aniqlash metodikasini takomillashtirish yo'llari	216
Saydullayev Shaxzod Sherzodovich, PhD	
Источники финансирования стартап-проектов и способы их привлечения	222
Хажиев Бахтиёр Душабоевич, dotsent, iqtisodiyot fanlari nomzodi	
Tashqi iqtisodiy munosabatlar sharoitida tashqi savdo va bojxona mexanizmlarini tartibga solish masalalari	227
Adizov Sardor Rashidovich, mustaqil izlanuvchi	
Shaxsning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash strategiyasini ishlab chiqish	231
Mamatov Sardor Axmatjonovich, mustaqil tadqiqotchi	
Malayziya iqtisodiyotida Islom kapital bozori ahamiyatining tahlili.....	238
Abrorov Sirojiddin Zuxriddin o'g'li, PhD	
Анализ современного состояния предприятий топливно-энергетического комплекса Узбекистана	243
Мирзахалилова Азизахон Алишеровна, докторант	
Moliyaviy savodxonlik orqali fond bozori savdolarida institutsional investorlar faolligini oshirish	249
Sultanov Maxmud Axmedovich, dotsent, PhD	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini tashqi bozorlarga yetkazib berishda tijorat standartlarining o'rni	254
Xojiyev Elshod Yoqub o'g'li, PhD; Fayzullayev Shuhrat Sherali o'g'li, tayanch doktorant	
Особенности использования системно-процессного менеджмента в развитии зеленой экономики	259
Отакулов Махамаджон Каримович, PhD, и.о. доцент	
Milliy turizm tarmog'ida raqobat ustunliklarini aniqlashning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	264
Xalilov Sirojiddin Sherali o'g'li, PhD	
Sut mahsulotlari ishlab chiqarish korxonalarida "yashil marketing" strategiyalari.....	268
Eshmatov Sanjar Ashirqulovich, mustaqil tadqiqotchi, i.f.f.d.(PhD)	

O'zbekiston Respublikasida kredit mexanizmini takomillashtirish imkoniyatlari	272
Gadoyev So'hrob Jumakulovich , PhD, dotsent	
Влияние инвестиционной политики на инновационную деятельность в Республике Корея	277
Алимова София Розумбаевна , независимый исследователь	
Hududlarda oliy ta'lim va mehnat bozori integratsiyasi yo'nalishlarini takomillashtirish.....	282
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich , tayanch doktorant	
Bozor iqtisodiyoti sharoitida iqtisodiy potentsialni rivojlantirish.....	290
N. N. Ismatullayeva , tayanch doktorant	
Mahalliy byudjet daromadlari shakllanishi va muammolarining amaliy holati va tahlili.....	293
Ollokulova Feruza Mansurovna , PhD	
Temir yo'l transportidan samarali foydalanishning ekonometrik tahlili.....	298
Shakarova Difuza Ruzimuratovna , tayanch doktorant	
Формирование кредитного портфеля современного коммерческого банка.....	304
Жураева Нодира Фузулий кизи , ассистент кафедры	
Logistika kompaniyalarida yuklarni sug'urtalashni takomillashtirish yo'llari	310
G. Abduvosidova , kafedra o'qituvchisi	
Tumanlar va tadbirkorlikning rivojlanish darajalarini baholash uslublari.....	315
Nazarov Shohbek Isroilovich , magistrant	
Shaxsning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash strategiyasini ishlab chiqish	320
Mamatov Axmetjon Atajanovich , professor; Allaberganov Zakir Gayibovich , dotsent	
Moliya tizimini barqarorlashtirishda mahalliy budjetlarning imkoniyatlarini oshirish masalalari	327
Ollokulova Feruza Mansurovna , PhD; Eshonqulov Asliddin Mamatmurod o'g'li , magistrant	
Byudjetdan tashqari mablag'lari samaradorligini oshirishda davlat xaridlarining roli	330
Norov Akbar Ruzimamatovich	
Fond bozorini rivojlantirishning mamlakat iqtisodiy o'sish jarayonlari bilan bog'liqligi	335
Xoliqov Ulug'bek Rustamovich , t.f.n.	
Sun'iy intellektning tijorat banklari samaradorligiga ta'siri: xorijiy tajriba	341
N.N.Ro'ziyev	
O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda investitsion loyihalarni jalb qilishning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish.....	350
Astanov Sherzod Rustamovich , mustaqil tadqiqotchi	
Assessing the Impacts of Modern Models for Increasing Textile Product Exports through Green Strategies.....	356
Nosirova Charos	
MDH mamlakatlarida islom moliyasini rivojlanish istiqbollari	364
Irgasheva Gulbahor Sodiqovna , tayanch doktorant	
Qayta ishlash sanoati korxonlarini iqtisodiy samaradorligini oshirishning zamonaviy yo'llari	369
Abduxamidova Gulxayo , tadqiqotchi	
Mintaqa iqtisodiyotiga kiritilayotgan xorijiy investitsiyalar statistik tahlili	374
Xatamov Nurbek Ochildivich , erkin tadqiqotchi	
Международный опыт развития регионов путем привлечения инвестиций через рынок капитала	380
Дадаханова Саида Махаммаджон кизи , докторант	
Искусственный интеллект как инструмент управления человеческими ресурсами	386
Хайдарова Малика Шакирджановна , преподаватель кафедры	
Surxondaryo viloyatida kichik tadbirkorlik rivojlanishining iqtisodiy-statistik tahlili	396
S.T.Toshaliyeva , PhD	
Jahon Savdo Tashkiloti faoliyati va unga a'zo bo'lish xususida.....	403
Ruzibayev Jahongir Nodirovich , tadqiqotchi	
Xufiyona iqtisodiyot ulushining oshishi O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy xavfsizligiga bevosita tahdid sifatida.....	407
Nabiyev Feruz Nurmurodovich , tadqiqotchi	
Anoerob qayta ishlash jarayonini elektr impulsli ishlov berish	412
Imomova Nodira Shavkatovna tadqiqotchi, Sultonov Mansur Qilichevich PhD	
Milliy transport infratuzilmasini takomillashtirish.....	416
Xashimova Naima Abitovna , i.f.n., professor; Ergashev Shoxrux Vosiljon o'g'li assistent	
Korxonalar faoliyatida internet – marketing texnologiyalarini rivojlantirishning nazariy asoslar.....	421
M.A.Saparova , talaba	

SANOAT KLASSTERLARINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI

Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
Marketing kafedrası dotsenti

Axmadova Rayxona Jasurbek qizi
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
Marketing kafedrası tadqiqotchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada sanoat klasterlarini shakllanishi va rivojlanishning ilmiy-uslubiy asoslari o'rganilgan. Klasterlarni shakllantirish bo'yicha O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar tizimli tahlil qilingan. Xalqaro tajribalar va mamlakatda amalga oshirilayotgan klasterlashtirish siyosatidan kelib chiqqan holda, to'qimachilik klasterlarini shakllantirish mexanizmi taklif etilgan.

Kalit so'zlar: klaster, sanoat klasterlari, to'qimachilik, tikuv-trikotaj, innovatsiya, aglomeratsiya, sinergiya, integratsiya.

Аннотация: В данной статье исследованы научно-методические основы формирования и развития промышленных кластеров. Системно проанализированы реализуемые в Узбекистане реформы по формированию кластеров. Предложен механизм формирования текстильных кластеров на основе международного опыта и реализуемой в стране кластерной политики.

Ключевые слова: кластер, промышленные кластеры, текстильная промышленность, швейно-трикотажное производство, инновации, агломерация, синергия, интеграция.

Abstract: In this article, the scientific and methodological foundations of the formation and development of industrial clusters are studied. The reforms implemented in Uzbekistan on the formation of clusters have been systematically analyzed. Based on the international experiences and the clustering policy implemented in the country, a mechanism for the formation of textile clusters is proposed.

Key words: cluster, industrial clusters, textile, sewing-knitting, innovation, agglomeration, synergy, integration.

O'zbekiston iqtisodiyotini innovatsion rivojlantirishning asosiy omili sanoat klasterlarini yaratish hisoblanadi. Ushbu omildan samarali foydalanish mamlakatda klaster tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlash zaruriyatini yuzaga chiqaradi. Islohotlar jadallashib, jahon iqtisodiyotining globallashuvi kuchayib borayotgan sharoitda mamlakatda qisqa muddatda klaster tizimini rivojlantirishning innovatsion yo'lga jadal o'tishni amalga oshirishi, iqtisodiyotning ushbu strategik ahamiyatga ega tarmog'ini zamon talablariga javob beradigan darajaga yetkazishi lozim. Aks holda klaster tizimi rivojlanishdan ortda qoladi va raqobatbardosh bo'la olmaydi. ^[1]

O'zbekiston Respublikasining innovatsion iqtisodiy rivojlanish sharoitida sanoatni rivojlantirishning klaster strategiyasini tashkil etish butun davlat mintaqaviy siyosatining eng muhim strategik yo'nalishi hisoblanadi.

Sifatli tashkil etilgan klaster siyosati sanoat tarmoqlarining raqobatbardosh ustunliklarini oshirish, qulay investitsion iqlim yaratish va hududiy rivojlanishning asosiy yo'nalishi hisoblanadi. O'zbekistonda klaster siyosatining sifatli amalga oshirilishi uchun yuqori ishlab chiqarish kuchlari va o'ziga xos qulay muhit bo'lishi talab etiladi. Har bir sanoat tarmog'ining o'ziga xos xususiyatlari, ishlab chiqarish va axborot resurslarining mavjudligi, muvozanatli logistika zanjirlari klasterlarni rivojlanishining asosiy omillari hisoblanadi. Klaster siyosatining o'ziga xos xususiyatlaridan biri shundaki, u tovar va xizmatlar eksportiga qaratilgan va yuqori raqobatbardoshlikka ega bo'lgan korxonalarga asoslangan.

"Europe Innova" kompaniyasining mutaxassislari klaster siyosatini davlat siyosatining belgilangan chora-tadbirlari to'plami sifatida belgilaydilar, ular hozirgi to'plamlarni birlashtirishga yoki yangi klasterlar tuzishga ko'maklashishga qaratilgan. ^[2]

O'zbekistonda klasterlar bilan bog'liq ilmiy izlanishlar boshlanishi 2000-yillardan keyingi tadqiqotlarda o'rganilgan. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan qabul qilingan

2017–2021-yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasida demokratik islohotlarni chuqurlashtirish va diversifikatsiya qilish yetakchi asosida tarmoqlarni mamlakat modernizatsiya iqtisodiyotining raqobatbardoshligini oshirish borasida barcha sohalarida keng ko‘lamli islohotlar olib borish bilan boshlandi. Mazkur jarayonlar bilan bog‘liq texnopolis, texnopark, klaster kabi qator tushunchalar^[3] iqtisodiyotda keng qo‘llanila boshlandi.

2017-yildan keyingi davrlarda O‘zbekistonda sanoat klasterlarini yaratishga jiddiy e‘tibor qaratildi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ilk qarori to‘qimachilik sanoatida klaster tizimini yaratishga qaratilgan. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 19-maydagi “Buxoro viloyatida zamonaviy paxtachilik-to‘qimachilik klasterini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PQ–2978-sonli qarori^[4] qabul qilingan. Ushbu qaror bilan Buxoro viloyatida “VST cluster” MChJ QK o‘z faoliyatini boshlagan.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 15. 09. 2017-yildagi “Sirdaryo viloyatida zamonaviy paxtachilik-to‘qimachilik klasterini barpo etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ–3279-son qarori bilan Sirdaryo viloyatida “Bek cluster” MChJ QK tarkibiga:

- 1) Paxta va boshqa qishloq xo‘jaligi ekinlarini yetishtiruvchi qishloq xo‘jaligi tashkiloti;
- 2) Paxtani qayta ishlash tashkiloti;
- 3) Yog‘-moy mahsulotini ishlab chiqarish tashkiloti;
- 4) To‘qimachilik buyumlari ishlab chiqarish tashkiloti;
- 5) Sut, go‘sht va tuxum yetishtirish va qayta ishlash tashkiloti (chorvachilik va parrandachilik kompleksi);
- 6) Sabzavot va ko‘katlar yetishtirish tashkiloti (zamonaviy issiqxona kompleksi);
- 7) Qishloq xo‘jaligi mahsulotini saqlash va qayta ishlash tashkilotlari kiritilgan. Klaster tarkibida faoliyat yurituvchi korxonalar uchun bir qator imtiyozlar joriy etilgan. ^[5]

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 14-dekabrda qabul qilingan “To‘qimachilik va tikuv-trikotaj sanoatini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PF–5285-son Farmoni ijrosini ta‘minlash bo‘yicha Vazirlar Mahkamasi klasterlarni shakllantirish va rivojlantirishga qaratilgan muhim qarori qabul qilindi. Ushbu qaror bilan paxta-to‘qimachilik klasterlarini o‘rta muddatli istiqbolda rivojlantirish konsepsiyasi loyihasini ishlab chiqish taklifi ma‘qullandi. Qarorda e‘tirof etilgan asosiy masala respublika hududidagi paxta tozalash korxonalari va paxta tayyorlash punktlarini klasterlar tarkibiga qo‘shish, birlashtirib berish va bir qator imtiyozli shartlar asosida sotish bo‘yicha maxsus komissiya tarkibi shakllantirilgan.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 01-dekabrda 974-son qarori bilan Toshkent viloyatining Quyi Chirchiq tumanida xorijiy investitsiyalar ishtirokida mas‘uliyati cheklangan jamiyat shaklidagi “Tashkent Sotton Textile cluster” korxonasini ya‘ni “TST cluster” MChJ tashkil etildi.

Mamlakatda klaster tashabbuslari soni 2018-yildan keyingi davrlarda kengayib borib, sanoatning turli tarmoqlarini va barcha viloyatlar o‘zining klaster tashabbuslarini ilgari surdi. Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 21-sentyabrda 752-son qarori bilan Andijon viloyatida meva-sabzavotchilik sohasiga klaster tizimini joriy qilish amaliyoti boshlagan.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 2-yanvardagi 2-son qarori bilan Respublika hududlarida paxta-to‘qimachilik ishlab chiqarishi va klasterlariga berilgan-maydonlarda urug‘lik paxta xom ashyosi yetishtirishni moliyalashtirish tartibi to‘g‘risidagi Nizom tasdiqlangan. Ushbu Nizomda respublika hududlarida paxta-to‘qimachilik ishlab chiqarishi va klasterlariga berilgan-maydonlarda urug‘lik paxta xom ashyosi yetishtirishni moliyalashtirish, zamonaviy agrotexnologiyalarni joriy etish, hosildorlik va urug‘lik paxta xom ashyosi sifatini oshirish, qishloq xo‘jaligi xodimlarini rag‘batlantirish uchun qo‘shimcha moliyaviy resurslar ajratish masalalari belgilab berilgan. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 18-iyulda 512-son qarorida esa zamonaviy urug‘chilik klasterlarini tashkil etishga qaratilgan.

Keyinchalik klasterlash amaliyoti iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida joriy etila boshlangan. Jumladan, agrosanoat klasterini tashkil etish, ^[6] go‘sht-sut mahsulotlari yetishtirish yo‘nalishidagi agrosanoat klasterini tashkil etish, ^[7] g‘allachilik klasterining faoliyatini tashkil etish, ^[8] farmatsevtika klasterini tashkil etish, ^[9] kartoshkachilik klasterini tashkil etish, ^[10] tibbiyot klasterini tashkil etish, ^[11] qishloq xo‘jaligi mashinasozlik klasterini tashkil qilish, ^[12] kimyoviy ilmiy-ishlab chiqarish va ta‘lim klasterini tashkil etish, ^[13] uzumchilikda rivojlantirishda klaster tizimini joriy etish va h. k. ^[14]

Umuman olganda, 2017–2021-yillar davomida aynan klasterlar faoliyatini tashkil etish va uning infratuzilmasini yaratish, moddiy texnik bazasini kuchaytirishi, imtiyozlar taqdim etishga qaratilgan jami 50 dan ortiq O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti va Vazirlar mahkamasining farmon va qarorlari qabul qilindi. Shularning 10 dan ortig‘i aynan paxta va to‘qimachilik klasterlari faoliyati bilan bog‘liq.

Klasterlarni shakllantirish o‘ziga xos ilmiy, uslubiy va nazariy asoslarga qurilishi lozim. Har qanday klaster tashabbuslari ham o‘zini oqlamaydi. Paxta-to‘qimachilik klasterlari shakllanganligiga ko‘p bo‘lmagan bo‘lsa-da o‘zining bir qator ijobiy natijalarini bergan.

Paxta-to‘qimachilik klasterlari faoliyati samaradorligini yanada oshirish, paxta xom ashyosini chuqur qayta ishlash quvvatlarini ko‘paytirish, ushbu jarayonga ilmiy asoslangan usullar va intensiv texnologiyalarni keng joriy etish, shuningdek, paxta-to‘qimachilik klasterlari faoliyatida yuzaga kelayotgan muammolarni o‘z vaqtida

bartaraf etish, ularning manfaatlarini davlat hokimiyati boshqaruv organlarida himoya qilish tizimini yo'lga qo'yish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 22.06.2020-yildagi 397-son qarori bilan "O'zbekiston paxta-to'qimachilik klasterlari" uyushmasi ashkil etilgan.

Uyushma tuzilmasida tizimli muammolarni bartaraf etish, marketing innovatsiyalarini faol joriy etish bo'yicha takliflar ishlab chiqish, shuningdek, zamonaviy tendensiyalarni hisobga olgan holda tarmoqni rivojlantirishning istiqbolli va ustuvor yo'nalishlarini aniqlashni ta'minlovchi maslahat organi – Paxta-to'qimachilik klasterlari kengashi ham tuziladi.

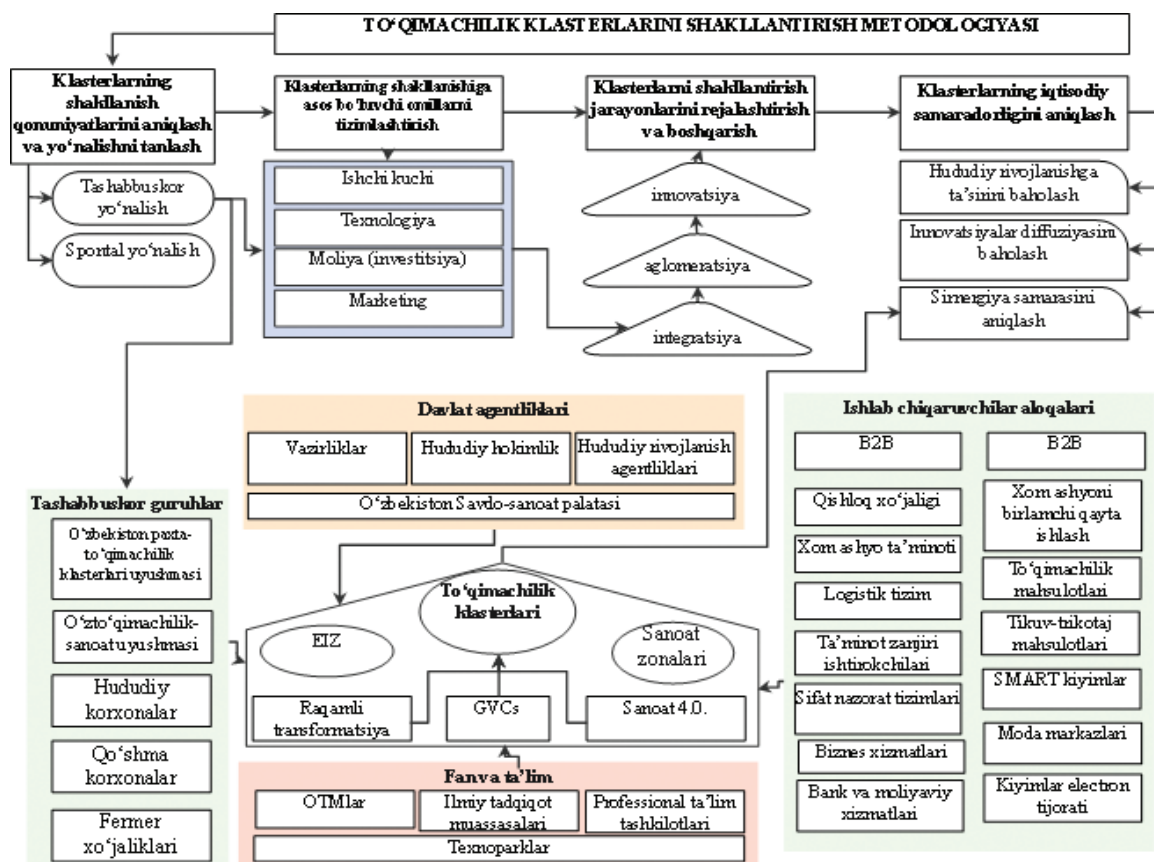
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev raisligida 2021-yil 27-oktyabr kuni qishloq xo'jaligida klaster tizimini rivojlantirish masalalari bo'yicha videoselektor yig'ilishida klasterlash asosida olingan asosiy iqtisodiy natijalar bayon etilgan.

Jumladan, qishloq xo'jaligida ham ulkan rejalar belgilangan. Kelgusi besh yilda hosildorlikni kamida 2 barobar ko'tarish, xom ashyoni chuqur qayta ishlash, soha eksportini 7 milliard dollarga yetkazish, aholi bandligi va daromadlarini yanada oshirish maqsad qilingan.

Bunda klasterlar asosiy tayanch va yetakchi bo'ladi. Bu tizim qisqa vaqtda katta o'zgarishlarga zamin yaratdi. Masalan, paxtachilikda tolani qayta ishlash 2,5 barobarga oshib, 100 foizga yetkazildi. Shuningdek, ip-kalava ishlab chiqarish 2 barobarga, tayyor mahsulot 3 barobarga ortdi, eksport yil yakuniga qadar 3 milliard dollarga etadi. Paxta xom ashyosidan tayyor mahsulotgacha bo'lgan bosqichlarni qamrab olgan 2 milliard dollarlik 125 ta yangi korxona hamda 150 mingta doimiy ish o'rni tashkil qilindi. Klasterlar tomonidan 5 mingdan ortiq yuqori unumli texnikalar olib kelindi, 126 ming gektar-maydonda suv tejash texnologiyalari joriy qilindi. Innovatsion yondashuv natijasida hosildorlik ham oshib bormoqda. Ko'p klasterlar bu yil paxtadan 35–40 sentnergacha hosil olgan.

Umuman olganda respublikada to'qimachilik klasterlarini shakllantirishga qaratilgan yo'nalishlar va ushbu faoliyatni boshqarishni tashkil etishga yuqori ahamiyat qaratilmoqda. Shu nuqtayi nazarda klasterlarni shakllantirish bo'yicha ustuvor yo'nalishlarni belgilash va to'qimachilik klasterlarini shakllantirish metodologiyasini takomillashtirish bo'yicha 1-rasmda tavsiya etilgan yondashuv tavsiya etiladi.

Mazkur model respublikada to'qimachilik klasterlarini shakllantirishga qaratilgan yo'nalishlar va ushbu faoliyatni boshqarishni tashkil etishga yuqori ahamiyat qaratilishi lozimligini aniqlash imkonini beradi. Shu nuqtayi nazardan, klasterlarni shakllantirish bo'yicha ustuvor yo'nalishlarni belgilash va shakllantirishning mazkur metodologik yondashuv asosida amalga oshirilishi lozim.

1-rasm: To'qimachilik klasterlarini shakllantirish mexanizmi¹

1 Muallif ishlanmasi

To'qimachilik klasterlarini shakllantirish metodologiyasini takomillashtirishda avvalo klasterlarni shakllanish qonuniyatlarini o'rganish talab etiladi. Mazkur yo'nalishda xalqaro amaliyotda tan olingan va o'z samarasi bergan yondashuvlarni o'rganish va klasterlar faoliyatini istiqbolda kutiladigan natijalar tadqiq etilishi lozim. Mazkur tadqiqot yo'nalishi O'zbekistonda to'qimachilik klasterlarini shakllanish jarayonlaridagi to'siqlarni aniqlash va ularni bosqichma bosqich hal etish borasida tadqiqotlar olib borishni talab etadi.

Keyingi yo'nalish klasterlarni shakllanishiga asos bo'luvchi omillarni tizimlashtirish talab etiladi. To'qimachilik sanoatida klasterlarni shakllanishi va kuchli klasterlarga aylanishi bo'yicha aniq ilmiy asoslangan yo'nalishlarni belgilab olish muhim yo'nalishlardan biridir.

Keyingi asosiy yo'nalish shakllanadigan to'qimachilik klasterlarning iqtisodiy samaradorligini aniqlashni nazarda tutadi. Olib borilgan tadqiqot natijalaridan ma'lum bo'ladiki, to'qimachilik klasterlarining iqtisodiy samaradorligi nafaqat tarmoq uchun, balki barcha sanoat uchun samara keltirishi nazarda tutiladi. Shunga ko'ra, to'qimachilik klasterlarining sinergiya samarasini aniqlashning o'ziga xos bo'lgan yo'nalishlari va baholash usullarini ishlab chiqish asosiy yo'nalish sifatida belgilanishi lozim.

To'qimachilik klasterlarini shakllantirish va ularning faoliyatini samarali boshqarishga yo'naltirilgan faoliyat doirasida to'qimachilik sanoatining resurs imkoniyatlari, davlatning qonunchilik asoslari, investitsion faoliyati, innovatsiya va axborotlashtirish jarayonlari, inson kapitali va shakllanishga xizmat qiluvchi institutsional asoslar o'rganilishi talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. "Klaster xo'jaliklarida ishlab chiqarish xarajatlarini pasaytirishning asosiy yo'nalishlari". Respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari to'plami (2020-yil 10-noyabr). – T.: TDIU, 2020. – 4 b.
2. Международные стандарты. Руководство Осло. Рекомендации по анализу и сбору данных по инновациям [Текст]. – М.: ЦИХ, 2016. – 192 с.
3. Raximov F. Usmonov B. Kushiyeu X. Klaster nazariyasi va unga amaliy yondashuvlar. <http://mineconomy.uz/uploads/%D0%9A%D0%9B%D0%90%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%A0%202020.pdf>
4. Postanovlenie Prezidenta Respubliki Uzbekistan, ot 19. 05. 2017 g. № PP–2978. <https://lex.uz/docs/4923852>
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 15. 09. 2017-yildagi PQ–3279-son. <https://lex.uz/docs/3352683>
6. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 18. 06. 2019-yildagi 511-son "Sirdaryo viloyatida agrosanoat klasterini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori; O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 05. 09. 2019-yildagi 736-son "Namangan viloyatining mingbuloq va pop tumanlarida agrosanoat klasterini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori,
7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 23.07.2019-yildagi 619-son "Jizzax viloyatida go'sht-sut mahsulotlari yetishtirish yo'nalishidagi agrosanoat klasterini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori;
8. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 24. 09. 2019-yildagi 806-son "Boshqoli don yetishtirishda klaster tizimini bosqichma-bosqich joriy etish orqali yuqori hosildorlikni ta'minlashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori;
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28. 01. 2020-yildagi PQ–4574-son "TASHKENT PHARMA PARK" innovatsion ilmiy-ishlab chiqarish farmatsevtika klasterini tashkil etish to'g'risida"gi qarori;
10. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 01. 04. 2020-yildagi 193-son "Toshkent viloyatida zamonaviy kartoshkachilik klasterini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori;
11. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 20. 05. 2021-yildagi 318-son "Sirdaryo viloyatida sog'liqni saqlash tizimini takomillashtirishning yangi modeli – guliston tibbiyot klasterini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori;
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 11. 11. 2021-yildagi PQ–7-son "Chirchiq shahrida qishloq xo'jaligi mashinasozlik klasterini tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori;
13. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 15. 12. 2021-yildagi 753-son "Kimyo sanoati uchun innovatsion kimyoviy ilmiy-ishlab chiqarish va ta'lim klasterini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori;
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.07.2021-yildagi PQ–5200-son "Uzumchilikni rivojlantirishda klaster tizimini joriy etish, sohaga ilg'or texnologiyalarni jalb qilishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori.

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Jtmoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 8

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Тел.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi 26-uy.

